

MAGYAR KURI

Bétsből, Pénteken, October' 29-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Arról, hogy a' Parlamentum mostanság nem vélt sietséggel összehivattatik, ily magyarázatot olvasunk a' Londonban Oktober' 12-kén költ Ministerialis Kurirban: —

„A' Parlamentumnak összehgyülésére meghatározott nap November' 23-dika; és mi örvendünk, hogy ezt oly hozzáadással jelenthetjük, hogy a' Parlamentum éppen és egyedül csak azért hivattatik: a' szokásnál hamarabb össze, hogy azon eszközökről tanátskozzék; a' mellyek hasznosoknak találhatnának arra, hogy az Országot a' maga belső ellenségeinek vakmerőbátor mesterkedéseik ellen megoltalmazza. Az Ország' Firantziájáról szó se' fog lenni az esztendőnek azon részéig, melyben ezen tárgyat a' Parlamentum mindenkor fontolás alá szokta venni. Éppen ily kevéssé szolgáltatnak külső Országokat illető környüállásaink is valami olyan okot, a' mellyért a' Parlamentumot ily hamar összehivattatni szükséges lett volna. Hanem az egész Országban mindeneknek, kik csak a' Radikális Reformálódást vagy tilkon nem ohajtják, avvagy rajta nyilvánosságosan nem dolgoznak, meggyöztetve kell affelől lenniük, hogy a' Consitutziónak, némelly új 's az idő' nagyon szorgató környüállásaival meg egygyező oltalmaztatásra, legyen haladhatatlan szüksége. Mi mind ez ideig meg nem szüntünk azt erőssíteni, hogy a' Király' jó és békességes indulatú alatt-

valójinak jussok legyen arra, hogy megkivánhassák az Országlószéktől, hogy őket azon félelmek, veszedelmek, 's gonoszságok ellen, mellyekkel őket a' békételeneknek vakmerőbátor mesterkedéseik szűrés nélkül fenyegetik, megoltalmazza. Az Országnak ezen bátorságot megszerezni, melly más szókkal annyit tesz', mint a' nyakasságnak, lázzadásnak, és istentelenségnek mostanában fenyegetődő lelkét elnyomni, ez fog az a' nagy Probléma lenni, mellyet a' Parlamentumnak meg kell fejteni.“

Az Anglia Szabadság' természetec hozza magával, hogy a' Státus, és maga ez a' Szabadság is, két nagy résznek egymással való ellenkezése, 's ezen ellenkezésnek szembetünő kinyilatkoztatása által, tartattassék fenn. Ezen hasznos ellenkezésnek most ugyan nyilvánosságos példáját látjuk Angliában a' Reformálók 's (ha így szollhatunk) az Anti-Reformálók között. Ezen ellenkesésen már örökre rajta maradt ez a' deák nevezet: *Opposito*. Mielta az Angliai Constitutzio fenn áll, fenn áll azolta ez a' nevezet is. Azonban méltó a' megjegyzése, hogy az *Oppositzió*n többire mindenkor a' Ministerekkel ellenkező rész értetődik. Most nem. Most a' néphen magában van, 's az egész Országban dolgozik az ellenkezés, 's mint a' Kurirnak feljebb felhozott szavaiból kitettzik, 's éppen ez leszen az, melly által az Országlószék a' Reformálókat vizre akarja vinni. Szüntelen ol-

...vassuk, hogy a' Reformálók melly nagy számú gyűléseket tartanak, melly határozásokat tesznek, 's a' Régens Princzhez melly hathatós kérelmeket készítenek. De azt is olvassuk, hogy ezek a' Reformálók a' népek nagyobbadon az aljasabb részét teszik, 's mihelyest ezek valahol özsze- gyűlnek, ugyan ott azonnal a' leggazda- gabb Polgárok, Bankosok, a' Kereske- dők is özsze- gyűlekeznek 's amazokkal éppen ellenkező kérelmeket készítenek, többire, ugyan azon városok' vagy Gróf- ságok' Magistratusaik által nogattatván, a' Princzhez, melly utolsók osztán fo- gantyú gyanánt szolgálnak a' Ministerek- nek arra, hogy a' Parlamentumot meg- hívják az utolsók' az elsők, tudni il- lik a' Reformálók ellen való oltalmazásá- ra. Mitsoda indító okaik legyenek az itt említett Anti-Reformálóknak a' Reformá- lók ellen kikelni, láthatni az itt követke- ző Kérelmből, mellyet 1500 Londoniak Oktob. 1- ső napján az úgynevezett Lon- doni tsapszék' szálájában készítették: — „Mi úgy szólnak ezek) alol megnevezett Kereskedők, Bankosok, Negotziánsok, 's Londoni egyéb lakosok, úgy itélünk, hogy nekünk a' mostani környülállások között nagyon szorgató kötelesség parant- solja, azt, hogy, előre tartott tanács- kozásunk után, gondolkodásunkat követ- kezendőleg nyilatkoztassuk ki, tudni il- lik: Mi, azoknak a' mesterkedő 's rossz indulatú embereknek gonoszságait, kik a' Religiónak álnok módon alája ásní, 's lázszató irások és beszédek által táma- dást és ámulást gerjeszteni iparkodnak, 's lika' tudatlanok' elméjének megtsalásá- ra a' jelenlévő terhes környülállásokat használván, őket oly lépésekre venni iparkodnak, mellyek ezen terhes környül- állásokat még sokkal terhesebbekké te- hetnék, minthogy nékik minden cél- zássik fejtelenség és zűzavaroskodás — gyűlöljük. Mi, bizonyos sorsú polgár-

társainknak szenvedéseiket és inségeiket valóságos mély bánkodással szemléltük: de remenljük, hogy ezen szenvedések és inségek tsak hamar elmulók fognak len- ni; és mi igen nagyon ohajtjuk, hogy minden eszközet, mellyek ezen insé- geknek és szenvedéseknek elháríttatás- sokra elővétettetni fognak, elősegíthes- sünk: midőn ellenben azt is könyilatkoz- tatjuk, hogy mi minden erőszakos pró- batételeknek, mellyek az Előljáróknak megijesztetetésekre célozhatnának egész erőnkkel ellentállani magunkban alhata- tosan eltökéltettük, 's telyes bizodalmut- kat a' törvények' erejébe, a' törvények- nek tisztán való megtartolásába, 's a' Törvényhozó Gyűlésnek böltsességébe, helyhcztetjük.“

A' Ministeri Kurir így fejezi ki a' maga vélekedését az Anglusok közt mostan folyó történetekre nézve: — „A' mi mostani betegségünk, úgy mond, a' Reformálás' Böltsességének telyes vérü- sége. Mindenütt bolondok állanak elő, 's éretlen gyümöltseiket, minden eddig szokásban volt régi jók helyett, eladni a' piatzra viszik. Minden előttök élt em- bereket, gyáváknak, üres kaponyáknak, setétség' fijajinak tartanak; nékik tsak most a' 19- dik Században lett az okosság okossággá, 's a' világosság világossággá. Ők a' multaknak nem tsak e' vagy ama' részét támodják- meg mint megavultat, elkopottat, vagy nem tökéletest: minden régiségeket az újítás' itélőszéke' elejébe czi- tálnak, hogy mind felforgattatassanak, 's új formába öntetessenek. Ők a' Thro- nustól 's a' Parlamentumtól fogva az utol- só Politziai katonának kineveztetéséig, min- dent egy új mértékhez akarnának szabni: és ha bennünket valamely tsuda meg nem tartánd, egész épületünknek ki kell a' sarkából esni, 's közönséges felfordul- lásnak kell belőlle következni. A' mi dol- gunk nem egyéb, hanem a' Régi és Új

között, minden Völt és Lejendő között való közönséges tusakodás. Ha a' tapasztalás a' theoreának, a' valóság a' képzelődésnek, engedni talál, így oda leszen a' mi Constitutzióknak épülete. De jó remétség táplál, hogy minden mesterkedések füstbe fognak menni."

* * *

Azon Londoni Reformálók, kik ott a' Spafieldi és Smithfieldi gyűléseket organizálták 's kormányozták volt; most ismét mozgásban vagnak, hogy újabb gyűlést organizáljanak, melly végre ily meghívást bocsátottak köz kezeikre: —

„Harmadik közönséges Gyűlés,
a' Smithfielden.

„E' hónap' 20-dikán, vagy talán még hamarabb is, melyről újabb jelentés fog közönséges tételtetni, a' Reformálóknak egy nagyon nevezetes gyűlést kell a' fő városban, a' Smithfielden tartaniok. Ha a' Szabadság' barátjai a' magok ügyökét az Országnak minden részeiben állhatatossággal oltalmazni nem fogják, úgy minden eddig tett iparkodásaik füstbe mennek. Jövendő sorsaikat mostan tulajdon kezeikben hordozzák. Mi tehát mulassuk egész Britannia előtt még egy felséges bizonyoságát annak, hogy állhatatossággal eltökéltettük magunkban, hogy békességes úton és a' jó rendnek megtartásával még egy próbát akarunk tenni az eránt, hogy panaszaikon segíthessünk 's a' Parlamentumnak reformáltatását megnyerhessük. Apelláljunk a' Fejedelem' elejébe még egyszer! — „Költ Oktober' 7-dikén 1819-ben."

„Aláírta: „Thistlewood,
Titoknok.

* * *

Azt a' Yorkshiri Grófságban Ok-

tober' 4-dikén a' Stiercoot-moor térségén tartatott nagy népgyűlést, melyről keddi újságunkban röviden emlékeztünk, így írják-le környúlállásosabban 's egy kevésbé tréfásan némelly Londoni levelek: — Mikor az egygyik Orátor éppen beszédje' közepén járna, hirtelen ily kiáltás hallatott a' nép közt: Constables! Constables! (Constables annyit tesz', mint nálunk a' Politziai katona.) Ezen kiáltás, mint a' futó tűz, úgy befutotta mindenütt 's olly rettegéssel töltötte-el a' sokaságot, hogy egyszerre mindenek meg akartak futamodni, és már sokak meg is futamodtak vala, midőn az Orátoriszékről ezen szavak hallattak: Hamis lárma! Hamis lárma! Maradjatok zászlójitok mellett! Hívjátok vissza elfutott pajtasaitokat! A' ti jó Barátotok Stoks Ur, ki maga is Magistratualis személy, maga is itt van két fíjajival egygyütt, hogy beneteket minden igazságtalanság ellen védelmezzen. Ezen biztatásnak fogantja lett; mindenek azonnal bátrabban viselték magokat. Hanem nagyon nevetséges volt nézni sokakat, férjfiakat és aszszonyokat, kik a' futásközben, ki a' paputsát, ki a' kalapját, ki a' keszkenőjét elvesztvén, meztelen nyakkal, hajadon fővel, vagy meztelen lábbal állottak, pedig az esső úgy esett, mint ha töltötték volna. Az elveszett portékák azonközben az Orátoriszék mellett hosszú rudak' végeikre szurattattak, hogy a' magájét ki ki megismerhesse 's viszszakérhesse: de a' melly ismét nagy zürzavarodást okozott, minthogy a' kik vesztesek voltak, mind oda tolakodni iparkodtak. Oly nagy tolongás volt, hogy néhány aszszonyok elajultak. Valaki azt jóvallván, hogy az aszszonyokat jó lesz' felemelni az Oratori állásokra, ebből a' következtet, hogy nem soká úgy megterhelődtek az állások, hogy nagy rettegéssel leroskodtak, és sokak megsebesedtek. Helyreállítód-

ván végre az állások 's a' tsendesség is, Moore nevű Reformáló Ur hozzá fogott a' 25 jóvallásoknak felolvasásához, de nem soká rekedezni kezdvén oda adta Saxton nevű Radikális barátjának, hogy olvassa tovább, maga pedig, ámbár mint Reformáló minden olyan italt megvetni köteleztetik, a' mire taksa van vetve, most ezen kemény fogadástól elállani tsakugyan jónak találta, 's egy jó flasko rozsolist elővévén, barátjai között kézről-kézre botsátotta: —

„A' jóvallásoknak felolvasatalása után a' két Fladther (nem Flodder) Kiszaszonyok állottak elő. Az idősebb, Anna, nagyon szemérmetes félelmeskedéssel kérte az Elölülőt, hogy beszédjét mondhassa-el. De nagyon reszketett, annyira, hogy az irás nélkül semmit se tudott mondani, sőt az irást elő vévén, elolvasására se volt alkalmas; mallyet az Hjabbik Fladther látván, haragosan ki kaptá kezéből az irást, 's nagy elragadtatással felolvasta. A' mit elolvastott, ennyiből állott: — „Elölülő Ur! Itt által adom az Urnak a' mi Köszöntő irásunkat. Egy Reformáló Atyait is választottunk ki, hogy azt az Ur előtt felolvassa. Mi remélnjük, hogy az Ur ezt úgy fogja töllünk fogadni, mint szívünknek tisztán való kitöltetését 's lelkünknek igaz gondolatait. Ha a' mi mai munkánk a' jövendőben kitsirázó emberi nemzetnek valamely hasznára lehet, ez nekünk életünk' estvéjén megnyugtatóul fog szolgálni. Ohajjuk, hogy az egek a' mi iparkodásainkra kegyelmesen tekintvén azokra véghetetlen áldást adjanak. (Az esső ezen beszéd alatt nagyon esett.) — Azt jegyzik-meg ezen fiatalabb leányról, hogy rettenetes reformáló indulattal bir. Ezen egész napon arról beszélt, hogy melly boldog következesei fognak ezen reformálódásnak lenni, ha tökéletességre mehet. — Már most Mi-

tehelnek, a' leányok' Reformáló testvéreknek kellett volna eléállani, hogy az említett Köszöntő irást felolvassa, de hijába várta az Elölülő, mert a' hű a' jóvallások' 25-dik cikkelyének meg akarván felelni, egész figyelmét a' Manchesteri szerentsétlenek' számára való alamisnagyüjtésre fordította, 's az olvasással nem sokat gondolt. — A' leányok a' közelebb említett szkořiumos Szabadsági Sípkat is által adták végre az Elölülőnek, mellyet ő azzal visszazonozott nékiek, hogy Megköszönő irást határozottatott számokra a' gyűlés' névében, melly után a' Kiszaszonykák magokat méllyen meghajtván, haza mentek.“

* * *

Oktober' 12-dikén nevezetes per fordult elő Carlisle nevű Könyváros ellen, azért, hogy Payne Tamásnak ezen című munkáját a' *Józan Okosság' Századja*, 's más ilyeneket is kihirdetett, mellyekben a' Biblia 's Kereszttyén Religiónak Isteni fundálója ellen nagyon megbotránkoztató dolgok találtnak, Harmintz Püspökök hivattattak-meg, kétségkívül mint Bizonyásgtévő tanuk, ezen Itélőszék előtt való megjelenésre. Carlisle azon számtalan Philosophicus könyveket hozta-fel a' maga védelmezésére, mellyek Angliában szabadon olvastatnak. Véghetetlen sok ily Philosophicus könyveket hordatott össze a' Törvénszék' szalájába annak megmutatására, hogy a' Payne' munkájában 's a' többekben, mellyeket ő kinyomtatott, 's mint nállatalálható cladó könyveket kihirdetett, semmi olyan tárgy nem találtatik, a' melly ezen Philosophusoknak könyveikben fel nem találtatna, vagy mint következés, ezekből ki nem hozattathatna. Mitsoda ítéletet fognak reá mondani az Esküdték, ezen tudósításoknak útuakindulásokor még nem tudatott.

A' Bridges nevű Londoni új Lord-májort Oktober' 9-dikén szokott pompával, beiktatták.

Spanyol Ország.

A' Madridi Udvari újságban az Országra nézve ily vigasztaló tudósítás fordul elő a' Sárga Hidegről: — „Úgy látszik, hogy ezen betegség *San Fernando* városában (Leon szigetén) már eljutott arra a' fő gráditsra, a' melynél már feljebb nem mehet, és a' melyről következőképpen lassanként lejjebb kell szállania és végre egészen meg kell szünnie. September' 15-dikén 1086-ra telt volt a' betegek' száma, 's azon hónapnak 24-dikéig naponként és gráditsenként annyira leszállott volt, hogy már ezen napon csak 495 betegek találtattak. Hasonlóképpen látszott ienni a' dolog Kadixban is, a' hol September' 29-dikén 4075-re telt a' betegek' száma, kik közül azon napon 62-ten haltak meg: melynél feljebb nem gondoltak, hogy hájjon se a' betegek se a' halottak' száma. Chiclanában és Puerto Santa Mariban is pusztított, sőt *Rottába* és *Xeresbe* is bekapott: de a' két utolsókban nem nagyon hegyetlenkedett; Xeresben még csak öt beteget számláltak, kik a' Sárga Hideg miatt estek ágyba. Egyéb városaiban ezen parti tartományoknak nem látszik ezen betegségnek semmi nyoma. Puerto-reában se. Hanem egy más kedvetlen történet okozott nagy gondot az Országlószéknak, a' tudni illik, hogy ámbár a' Sevillai Orvosi Junta még Sept. 16-dikán azt a' nyilatkoztatást tette vala, hogy ott ezen betegségnek semmi nyoma nem látszana: még is a' következő napon a' Városnak Santa-Cruz nevű külső részében oly nagyon kitettzett a' méregnek ott léte, hogy 24-dikig 33-ra telt a' betegek' száma, kik közül csak

23-mán maradtak meg életben. Egyéb városok Juntáji kemény eszközöket vettek elő a' veszedelem' terjedésének meggátlására; nagy vigyázással vagynak kivált a' betegeknek az egészségesektől való elrekesztelésére. Az Extramadurai és Új-Kastíliai Fő-Kapitányok nem vesztegelnek, hanem minden iparkodásaikat a' veszedelemnek elhárítására fordították, melyre azt ítélték leghathatósabb eszköznek, hogy Sierra Leonán által kemény katonai kordont vontak. Az Országának egyéb részeiben tökéletes jó egészség uralkodik. Az is nagyon jó, hogy Kadixban mostanság eső esvén, ez az ott uralkodó nagy hévséget mérsékelte, 's következőképpen a' betegek' számát kevesíteni fogja.“

A' Frantzia újságokban kijött Spanyol levelek szerint, még a' Madridiak is nagyon megrettentek, midőn azt látták, hogy ezen Sárga Hideg Andalusziának több városaira kiterjedett. A' Madridi kapuk azonnal bezártattak, kettőt kivéven, mellyek a' polgároknak szoros vigyázása alá bizattattak, hogy egy embert is be ne bocsássanak, ha Andalusziából vagy Spanyol Országának valamely Déli részéről érkezik. Gondolják, hogy előrevaló vigyázásból még a' Királyné se fog mostanság Madridba menni, hanem meg fog Burgosban állapodni.

Beszélik, hogy a' Kadixi nagy expedíziónak mostani vezérét Gróf Calderont elvádolták volna a' Kadixi fő tisztviselői karok, hogy ő okozta vigyázatlan rendelkezései által a' Sárga Hidegnek az Országba lett bekapását.

A' mostani Spanyol Külső Ministerről a' San Fernandói Herczegről ilyen esmértető megjegyzést adott-ki a' Londoni *Morning Chronicle*: — „Ezen Herczeg egy Andalusiai, Marquis *Casa Malgarejo* nevű régi familiából való ember. A' Frantzia revoluziónak kiütésekor egy

Spanyol Lovás Regement' Oberstere volt. A' Királlyal egy idős; ennek minden időtöltéseiben részesült, 's mind az Udvarnál tartózkodott. Ő, és a' Békesség' Fejedelme két testvért tartottak, úgy mint a' Cardinalis Bourbon testvér hugának két leányait, melly szerint ő, a' Királlyal is atyafias.

Frantzia Ország.

A' Frantzia Képviselő Kamarák meghívatattak, hogy Nov. 15 -dikére gyűljenek össze.

A' *Mária Antonia* megölettetése' napján, Oktober' 16-dikán Párisnak minden templomaiban közönséges istentisztelet tartatott, mellyen minden polgári és katonai tiszti karok megjelentek: hanem halotti beszéd helyett minden prédikálószékekből csak a' Királyné butszúó levele olvastatott-fel.

Párisi közönséges levelek erősítik, hogy a' Számkivetett Frantziákért, minden departamentekben, kérelem hordoztatik széljel, és aláírások gyűjtettnek reá.

„A' Frankfurti Diétának utóbbi végzései, így szoll Párisban a' *Gazette de France*, egymással nagyon ellenkező érzékenységeket gerjesztettek-fel a' nálunk találtató részrehajlások között. A' Royalisták örvendezve szemlélik azon eszközöket, mellyek Német Országon elővételtek, a' mellyeket egyedül csak a' megtartódás' lelke látszik jóvallottnak lenni, 's a' mellyeknek a' végre való szükséges voltokat, hogy ne' csak egyedül Német Ország, hanem az egész Közönséges rend, azon rettenetes felfordittatástól, a' milyent a' mi revoluziónk Európára hozott vala, megmentethessék, nem könnyű meg nem esmerni. A' mi úgy nevezett Liberálisaink ellenben nagyon kiáltoznak ezen eszközök ellen; azt mondják, hogy ezek a' mi Constitúzióknak sarkalatos részeit is fenyegetik;

nem sok hítja, hogy éppen azt is nem erősítik Királyunkról, hogy a' Német Országi Revoluziosokkal a' Diéta ellen egygyütt tartana, és hogy a' Bourbonok ágyujit a' Német Országi Sándok' hegyes törökneksegitségekre küldené. Még most csak annyira botosátkoznak-ki, hogy azon Statusembereket, kik ezen Frankfurti Diéta' határozásait készítették, oltsárolják. Azt is mondják, hogy ezen végzések minden *talentum* nélkül volnának irattatva. Hanem ezen Urak, mint látszik nem értenek az ellenség' megtámadásához; oly pontokra igazítják ágyuik' célzásait, a' hol az ellenség legkevesebé megsebesíthető.

„A' mi Frantzia Royalistáink az által, hogy a' Carlsbadi és Frankfurti végzéseket helybe hagyják, semmit se' hibáznak a' magok' hazájok' Constitúziója ellen. Ezek a' Carlsbadi és Frankfurti Végzések egyáltalában nem ellenkeznek az Országási formáknak megjobbittatásokkal, ott, a' hol a' bekövetkezett új állapotok vagy a' valóságos jó, úgy kívánnyák. A' Német Szövetségi Aktának 15-dik cikkelye, melly által a' Német Népeknek Rendek ígértettek, ezen Végzések által nem töröltetett-el; ezek által csak arra van a' célzás, hogy ezen Czikelyt a' Fejedelmek' böltsége, és ne' a' népek' felzendülése töltesse-bé; hogy az újítások a' régi talpkövekre építtessenek, nem pedig, hogy a' tulsó Rénausi Radikális Reformálók, ezen régi talpköveket tűz és vas által semmivé tegyék; 's végre oda van a' célzás, hogy a' régi Német Ország úgy reformálódjék, mint a' régi Anglia reformálódott volt, nem pedig, hogy össze rontattassék, mint a' régi Frantzia Ország össze rontattott vala, hogy egy Experimentális Politikai Cursus állittassék-fel, melynek minden hibáji veszedelemre vezérle nének, 's minden új próbáji vér-özönj okoznának;

Egy szóval oda van ezen Végzésekkel a' célzás, hogy a' társasági kimiveltetés lépésenként folyjon, 's az erőszakétel helyett a' fennálló renden jobbítás tétlessék, a' helyett, hogy egészen felforgatassék. Oda voltak a' célzások a' Carlsbadi és Frankfurti végzésekkel, tudni illik: Hogy a' 13-dik Czikkelynek nem igazán magyaráztatása megelőztesék, azért, hogy ezen Czikkelyre nézve ne kivántassék többé a' Fejedelmektől az, hogy a' régi, Rendek' állapotján fundáltatott Systema' helyébe, a' melytől Német Országot tsak a' hadoltatas és a' katonai Revolutziók fosztották vala meg, és a' melly a' népek' szabadságára és holdogittatására meghívantató mindenféle kezességekkel, zálogokkal Lír, egy egészen új Politikai Systema tétlessék."

Bordeaux városában a' hajósok közt nevezetes per fordult elő. Atalanta nevű hajó, a' melly Mieussens-Roze Firma alatt fennálló társaságnak tulajdona, azzal vádoltatik, hogy, mint tengeri ragadozó felkészülvén 's kivezven, a' mely hajót elfoghat, minden tekintet nélkül kiprédálja, 's az után megfurfván a' hozzá tartozó emberekkel egygyütt elsüllyeszze; 's minthogy a' Napkeleti India felé evező hajók, hogy ott portékát vásároljanak össze, többire mindenkor sok kész pénzt szoktak oda vinni, kivált képpen ezeknek elfogdosásán iparkodjék; meghatározva pedig, hogy egy Sophia nevű hajót fogjon-el, a' melly éppen most az Atalantával egygyütt rakodott és készült Bordeauxból a' kivezéshez, 's másfél milliő Spanyol Piasterek voltak rajta. További plánuma, mint a' Vád Aktáiban mondatik, az Atalantának a' lett volna, hogy, minekutánna eleget prédált és raga-

dozott, valamelly puszta szigethez evezzen, ott a' Kapitány a' hajósoknak egy nagy vendégséget adjon, őket megrészegittse, 's mind azokat, kikhez teljes bizodalma nem lehetne, hogy éi ne árulják, megölösse. Az Atalantát Rogue nevé Kapitány árulta-el, azt mondván, hogy őtet az Atalanta' Kapitányához, kinck neve Mougin, valami Boutellier nevű ember verbuálta-be hajós Hadnagynak, és ő be is állott ezen tengeri tolvajok közzé, de tsak azért, hogy plánumjokat egészen kitanulván, azután őket elárulja. Az Atalanta' Kapitánya azonban minient tagait, azt is felhozván mentségül, hogy az ő hajóján tsak 4 ágyuk és 25 emberek, a' Sophián pedig 12 ágyuk és 40 emberek találatnak, melyre nézve fel se' lehet tenni, hogy ő oly kevés erővel a' Sophiát meg akarta volna támodni.

Német Ország.

Nem volt igaz az a' hír, melyet némelly közönséges levelek is kiadtak vala, hogy a' Német Burschok Helvétziának határain valami közönséges inepertársra most az őst megfogva ideje alatt öszszegyülekezni akartak volna: tsak az adta volt ezen hírre az alkalmatosságot, hogy ők az ilyen nyugvó időkben útazásokat szoktak tenni, 's most leginkább a' magok régi módi öltözetjek által tüntették nagyon szembe magokat, a' melly öltözeti módit már még a' Helvétus ifjak is fel kezdették vala tőlök venni.

B é t s.

Császár és Király ő Fige kegyelmesen méltóztatott, Mélt. B. Josika János Ur ő N.ságát, kiről közelébb irtuk, hogy az Erdélyi Nagy Fejedelemség Fő KormányozóSzéke' MásodikElölülőjévé neveztetett légyen, egyszersmind a' maga Valóságos Titkos Tanácsosává is kinevezni.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Oct. 26-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — 27-dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 28-dikán 249 $\frac{1}{2}$ — forintot.

Magyar Ország.

A' Pesti Közönséges Fő Oskolának ezen folyó esztendőbeli állapotjáról ezeket olvassuk: —

A' Pesti Királyi Universitásban folyó 1819-dik esztendőben tanultak öszveséggel 754-gyen: kik közül Theologusok voltak 65; Juristák 96; Medicusok, Chirurgusok, és Patikáriusok 194; Philosophusok és Inzsinörök 599. Különkülön pedig első esztendőbeli Philosophusok 171; II-dik esztendőbeliek 159; III-dik esztendőbeliek 82. — Az Orvosi Tudományt Tanulók I-ső esztendőbeliek 8; II-dik esztendőbeliek 22; III-dik esztendőbeliek 14; IV-dik esztendőbeliek 14; V-dik esztendőbeliek 15. Chirurgusok: Magyarok, és Németek I-ső esztendőbeliek 49; II-dik esztendőbeliek 34. — Törvényt Tanulók I-ső esztendőbeliek, a' Philosophiai Cursus változása miatt, mely három esztendőre terjesztetett; ezen esztendőben nem voltak; II-dik esztendőbeliek 54; III-dik esztendőbeliek 42. — A' Theologusok I-ső esztendőbeliek 20; II-dik esztendőbeliek 19; III-dik esztendőbeliek 6; IV-dik esztendőbeliek 20. — Ezen esztendő folytában 1818-diki Sept. első napjától számlálva Doctorságra emeltettek, a' Theologiában T. Malossi Antal; Haulik György; Fischer Bertalan; Salamin Ferencz; Oswald Ferencz Urak. — A' Törvényekből közönségesen: Havass Jó'sef, és Demerác Aloyz Urak. Az Egyházi Törvényekből: Koross Mihály; Bezerédy Miklós; Braidswer Antal; Priviczter Ferencz Urak. Az Orvosi Tudományból: Szabó Jó'sef; Kubányi András; Bugár Pál; Bulla Károly; Hrebenda János; Boross Sámuel; Auer Károly; Patachiek Károly; Maurer János; Christen

Kristóf; Rang Ferdinánd; Haraszi Mihály Urak. — Polgári Seborvosok és egyszermind Bábáskodó Mesterek lettek 29. Patikáros Mesterek 4. Bábák 47. Barom Orvosok 22. Philosophiabeli Doctorok 22. Inzsinörök helyben hagyattattak 11.

* * *

A' Magyar Nemzeti theatromok' gyarapodásáról ismét egy szép tudósítást olvasunk, melynek ez a' foglalatja: —

A r a d o n a' múlt Septembeben igen nagy kedvet találtak a' Debreczeni Magyar Theatralis Társaságnak Játékai, melyeket a' N. Vármegyének Fő Tisztjci, és a' Megyebeli Nemesség számos megjelenéssel tisztelt meg. Valamint a' Játzó személyeknek pontos előadása, úgy a' résztvevő Publikumnak hazafiusága is nagy tiszteletet érdemelnek; 's azt a' kívánt reménységet nyujtik, hogy nem sokára Nemzetünkben közönségessé leszen ezen ~~tisztes mulatozónak~~ megkedvelése, mely által valamint a' Nyelv, és az Erköltsi szokások tsinosodnak; úgy a' szépnek érzése közönségesebbé lesz. A' végre kiváltképpen foganatosak voltak Vandza Urnak ezen Társaság Al-Igazgatójának találmánya szerént elrendelt Tablók, melyek kellemetes Historiai Jelenéseket képzeltek. Illy tapasztalás emlékezetbe hozta T. *Sándorfi József* Urnak Ns. Bihar Vármegye Fő Orvosának érdemét, a' ki sem fáradságát, sem költségét nem kéméli, hogy ezen Magyar Társaságnak Debreczenben és Nagy Váradon állandó Játzó-Szint tarthasson: valamint már több esztendők oltá tart is; 's mostanság mind a' két városban ezen szép célra nagy költséggel házokat ts szerzett. Tisztelet, háladás emlékezetének!!!